

Kollafjörður eitt ídnaðar-pláss, tað er málið

Langasandur í Kollafirði er sum kunnugt eitt hitt besta havna- og atleggjarplass í Føroyum.

Tað sokallaða Spermlendið hini megin fjørðin gevur Langasandi einki eftir.

Landið keypti sildavirkið aftaná Holm-Jacobsen inni fyri á Langasandi í Kollafirði.

Í hesi tíð við teimum stóru ætlunum innan fyri sildaveiðuna skuldi her verið talan um eitt virðismikið keyp. Eg veit, at seinasta landsstýri hevði ætlanir um stórvirki.

Langasandur í Kollafirði er sum øllum monnum kunnugt eitt hitt besta plásið í Føroyum fyri stórvirki. Hin allrabesta atlogubryggja og arbeiðsplass kann her verða fullfiggjað fyri heilt litlan pening í mun til, hvat ið útbýgging kostar mangar aðrastadni í Føroyum.

Eingin maður ívaðist í tí, at tað fyrsta, sum okkara landsstýri fór at gera, nú ið talan var um sildavirki og sildararbeiðsplass at taka móti teirri nógvu sildini, ið okkara fiskimenn veiddu við gornum og kraftblokkum við teimum stási-ligu, stóru nýggju nútímans linubátunum var at útbýggja Langasand við stórar atlogubryggju eins og at nútímansgera sildavirkið og gera saltlingar-, flakaskeringar og niðursjóðingar virki.

Hini megin fjørðin á Signabø liggur tað sokallaða Spermekið, ið eisini liggur sum skapti fyri útbýgging av so stórum og fjølbroytt um ídnaði, sum ein kundi ynskt og sett á stovn, tí øki har fyri tilkum er veruliga óavmarkað stórt í mun til teir móguleikar, ið goymast í okkara virkis- og skaparkraft.

Hetta gleddu vit okkum til í Kollafirði. Kvívík, Leynum og byggunum her nærhendis.

Men hvat hendi?

Eingin trýr tí, men satt er tað, at okkara landsstýri legðist at eyðræna sildavirkið hjá sær sjálvum og at mokka sildafabrikkinu niður!

Hetta gjørdu hesir menn móti fólkinum her, sum í so stórum muni hevði givið teimum álít sitt.

Teir gjørdu hetta, hóast hetta plásið aftrat teimum fráliku havnar-, atleggjar- arbeið- og útbýggingarlíkundum, sum eg her havi borið við, liggur so fyrri, at fjørðurin sjálvur og alt Sundalagið norður ígjøgnum kann standa fullur av hesi herligu fjarðasildini, sum nú fer fyri nokur oyru kg sum rávora til fremmandar virksharrar fyri at siggjast aftur í handlunum hjá okkum sum framúr leskilig og kostnaðarmikil glas- og dósamatúr.

Tá ið eg við eitt veitsluborð fái mæ av hesi vøru kann eg ikki annað enn kenna meg illa við, at vit

eru so aftarlaga, at vit ikki hava verið førir sjálvir her á plássunum við teimum allra bestu ídnaðarvirksliskindum at skipa so fyrri, at flakaskeringin, niðursjóðingin og øll tilgerðin av okkara silda- og kanska aðrari fiskaveiðu við varð greidd úr hondum her. Eg kann ikki annað enn kenna meg sinnissrørdan yvir, hvussu illa hetta okkara landsstýrið hevur svikið okkum.

Tað sker meg í hjarta nú at ganga fram við Langasandi inni fyri í Kollafirði og siggja toftirnar av einum parti av sildavirkinum, sum varð, eins og sagt er, mokrast niður av okkara landsstýri — toftirnar við einum fjósi av nokrum løstaðum og meir ella minni rustaðum okkum.

Ov góðir vóru dreymirnir um Kollafjarðar, Langasand og »Spermlendið« so at fara!

Lat 8. november verða dómadagin fyri hesar brotsgerðir móti okkum.

P. Kollfirðingur.

Víkarmenn við skerdum luti

Í alt summar hava víkarmenn arbeiðt uppá veg við vikutorni arðrúvørja viku, tí arbeiðsveður-skiptini inni í bygðini vóru ov trong til, at allir kundu koma fram at arbeiða í senn.

Hetta skifti við arbeiðsleysi arðrúvørja viku var sjálvandi hóp-isleys so meinandi hon var fyri arbeiðsarnar. Hon var ikki neyðug, tí ivaleyst av vegi var at gera aðra staðni á Víkarvegastrekkinum. Har kundi so hin arbeiðsleysi parturin av arbeiðarunum arbeiðt.

Men nú er undir val.

So skal kávast yvir skilaloysi og landsstýrisins misgerð móti arbeiðarunum í Vík. Fremmandur arbeiðsformaður við ókunnugumanna liði arbeiðsmönnum verða nú send norður við nútímans stórgreidum at gera tann vegin, sum teir arbeiðsleysi víkarmennirnir kundu havt gjørt og harvið fingið eina hampliga summarforfærastu.

Samstundis verður varpað út, at nú skal Víkar-Tjörnvíkarvegurin verða gjørdur, so koyrandi verður og samanbundið bygðanna millum í hesum árinum.

Men útvarpið segði einki frá landsstýrinum, at nú var liðið so langt út á árið, at ein kann, sum hendi í fjør, verða fyri kava- og óveðri, sum forðar øllum úti-arbeiði, so sambandið millum bygðirnar, sum landsstýrið hevur forsmøt í øll síni 4 ár, men sum tað nú roynir at agitera við verður av ongum í hesum árinum.

Pl. J. F. KJØLBRO,
heilsola
tlf. 5396-5489-5491

Eru vit samríkis-menn bara ...

(Framhald frá 7. síðu)

Hvussu væl fellur samríkis-skapurin ikki okkum í dag á tí sosiala okinum — nú meðan innløgguviður-skiftini liggja ógvuliga tepur til loysn av øllum teimum miklu ó-loystu uppgávnunum?

Men tað er sjálvandi bæði okkara og allra rættvísu dana mál, at skipa so, at »noteringene av virðinum av okkara dagsarbeiði verður ummett, so rúmligari verður okkum viðvíkjandi allari gjalding av tí, vit njóta andaligt sum handaligt innan fyri samríkis-skapin!

Vit javnaðarmenn skulu vera teir seinastu at dylja yvir tí veruleika, at roknskaparliga á statsroknskap-inum er talan um eitt »deficit« ella hall viðvíkjandi Føroyum. Eitt hall, sum verður at liggja um einar 45 —50 milliónir.

Men vit vilja heldur ikki ganga við til at dylja, at um enn á stats-roknskapinum stendur hetta hall, er tað ein spurningur, um ikki hetta hallið hvørur, um vit taka alt við, sum ikki kemur á statsroknskapin, men finst kortini sum fyrirumunir frá Føroyum fyri heildini av tí danska fólkinum.

Í hesum sambandi er við fullum rætti nortið við handilsskapin.

Ikki so at skilja, at vit ikki hava loyvi, at vit ikki kunnu keypa, hvar við vit vilja. Men tað er nú einaferð so, at meginlandið innanfyri samríkis-skiði hevur tann fyrirumun, at at kalla allar landsins handil og allar landsins stórförretningar ganga ígjøgnum tað og gevur tí vanliga forrættning ágóðan av hesum handli.

Í kanningini av prisunum kom tað fram, at vanligur heilsolu-vinningur hjá donum við solu til Føroyar lá um 15 %. Hann var settur hægri enn vanligt til onnur lond, tí solan til Føroyar var meiri at líkna við smásolu í øðrum londum og gav meiri roks og stórri um-loysur í avgreiðslu enn við útlutning av stórri nøgdum í senn, segð-ist.

Hvat ið vinningurin er við solu av okkara útlutningi ígjøgnum ella via Danmark er, veit eg ikki.

Men alt í alt er talan um stóran vinning av hesum handli.

Ein vinningur, sum annað land vildi havt, um vit vóru saman við tí, tað er rætt. Men vinningurin er har! Og tað er hann, sum vit í hesum sambandi »notera«.

Tað stendur í donskum bløðum, at Danmarkar valutavinningur við farmasigling á onnur lond kríng verðaldarknottin er farin upp um 2 milliardir — 2000 milliónir.

Tað sigst, at meiri enn 10 pst. av øllum skipsforarum, offisurum, stýrimönnum og maskinmeistarum

í danska skipaflothanum eru føroy-ingar.

Nú viðganga allir menn, at mannakraftin er hin virðismiklasti lutur í allari ílegging, allari arbeiðsdubbing fyri ikki at nýta hitt trongtmerkjandi orðið »finansiering«, sum menn vanliga brúka, ið seta peningin sum »alfa og omega«, byrjan og enda til alt.

Minni enn kapitalurin vil manna kraftin úti ganga við til longur at virkisins iðtøku.

Hvussu stórir parturin av rein-vinnuni av hesu miklu gjaldoyris-rúgvuni hjá okkara 10 % av tí best kvalifiseraða partinum av mann-ingini í danska handilsflotanum eigur at verða settur, vil eg lata menn tala og metast um. Men hann er ikki lítill og eigur at verða taldur í hópin av milliónum! Tað kann ikki vikast!

Eg leggi ikki í at fara víðari á hesi uppperðarleið. Tað, sum eg vildi við hesum viðmerkingum til statsroknskaparhallið hjá okkum, var, at við tí er veruliga bara ein partur tikið við av samlivinum, hvørs virði altso ikki er sett við tilfelliðsligum tølum í einum rokns-kapi yvir ávisar inn- og útgjald-ingar frá deildini, sum als einki hevur at gera við tað sanna arbeiðs-virði og veruliga lutin hjá einum fólki í arbeiðinum innanfyri samríkis-skipanina.

Í sambandi við øllum hesum kann ein, sum hevur nomið javnleikan í mannavirðinum, nomið týðningin av virðinum av teimum einstaku hjólanum og virkis-kreftunum í framleiðsluni sum á øðrum okkum, handaligum sum andaligum, hvar ið øll hjólin eru neyðug, um ikki livið skal steðga ella fara av lagi — ikki lata vera at strika undir ta ásanann hjá monnum, at hin gamla metingin av menniskjinum, hareftir summi skulu ognast allan rómán sum gjald fyri sín lut í arbeiðinum, meðan onnur fyri teirra arbeiði, ið eisini hevur verið neyðugt, fáa valla fyrri at bita og slita — hesa metingina kann ein á ongan hátt góðtaka í nokrum uppperði manna millum, heldur ikki tá ið talan er um virkislutin hjá hvørjum av sam-virkandi tjóðum.

— — —
Vit hava framúr »kvalifiseraða« arbeiðskraft til eina føroyska farma sigling, men ikki pening at veita skipini til vega og kanska heldur ikki nóg góðan »shipping-kunn-leika«.

Men danir hava tey bæði seinast nevndu!

Mannakraftin er tann virðismiklasti lutur in íleggingini. Hana hava vit! Hinar hava danir! Teir rætta okkum hondina við at læna pen-ingin og av sínum kunnleika í shipping!

Ein stór glæsilig og verdug upp-gáva at loysa innanfyri samríkis-skapin at okja innløguna hjá Føroyingum og frigera danir frá ávis-um fyriliseykagjaldingum.

Tað er tann menniskjaliga »kon-taktine« — samtakið — og samar-beiði á jøvnum fæti, ið er undir-lagið fyri samræðis- og serræðis-hugsjón okkara føroyska javnaðar-manna — og minni teir fyrilise peningaligu fyrirumirir.

Á T-vøroyri, 13. sept. 1966.

P. M. Dam.

Haldið Sosialin!

Havnar Bjargingarfelag

sýnir norsku kvikmyndina »Altid på Vakt« á Hotel Føroyum hóskvöldið 15. september kl. 8.

Fri atganga.

H. B. F.

SKEIÐ FYRI SKIPARAR

og heimaskiparar byrjar 3. oktober.

KLAKKSVIKAR SJÓMANNSSKÚLI

GEORG NOLSØE

Mattalág · Telefon 3357

Trikotasjuvørur í heilsølu